

GEEN DRINKWATER UIT KRUISLAND

5.1.2.e

Brabant Water heeft in 2017/2018 een traject opgestart om te komen tot een nieuwe drinkwaterwinning in polder Zegge te Kruisland. De omliggende agrariërs zijn hierover pas op 29 juni 2022 geïnformeerd. Vervolgens is door een aantal agrariërs ^{5.1.2.e} opgericht, die zich ten doel stelt om de aanleg van dit waterwingebied en de aanleg van waterleidingen tegen te gaan, zulks ter voorkoming van waardevermindering van onroerende zaken, het voorkomen van droogte- en economische schade en het beschermen van landbouw, natuur en burgers in en rond dit gebied. ^{5.1.2.e} heeft circa 50 aangesloten agrarische grondeigenaren/grondgebruikers en staat in nauw contact met de particuliere bewoners in het gebied.

Polder Zegge

In Kruisland, waar polder Zegge onder valt, is sprake van hoogwaardige landbouwactiviteiten, zoals de teelt van onder meer poot- en consumptieaardappelen, plant- en zaaiuien, witlof, knolselderij, suikerbieten en cichorei. Ook wordt er veel fruit (appelen en peren) geteeld en worden er fruitbomen opgekweekt. Dit is allemaal mogelijk dankzij de zeer goede grondkwaliteit (jonge zeeklei) in Kruisland en de beschikbaarheid over zoet grond- en oppervlaktewater.

Onttrekking

In de plannen van Brabant Water wordt gesproken over een onttrekking van 3,5 miljoen m³ grondwater per jaar. Echter er wordt ook onderzocht wat de gevolgen zijn bij een onttrekking van 6 of zelfs 9 miljoen m³ water. Onze vrees is derhalve dat de onttrekking op termijn zal worden uitgebreid. Volgens Brabant Water zal er echter niet meer worden onttrokken dan 3,5 miljoen m³, doch zij wil dit niet zwart op wit zetten.

Desastreuze gevolgen

Het aanleggen van een drinkwatergebied in polder Zegge zal voor de omliggende landbouwbedrijven en particuliere woningbezitters desastreuze gevolgen hebben:

- Er zijn nu al forse restricties op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in drinkwatergebieden en deze regelgeving zal in de toekomst nog verder wordt aangescherpt. Hierdoor kan een groot aantal van bovenstaande teelten niet meer rendabel worden uitgeoefend.

- Op een steenworp afstand van het beoogde drinkwatergebied is sprake van zout grondwater, dat door de onttrekking richting de Kruislandse polders zal stromen. De reeds aanwezige agrarische grondwaterputten zullen dan ook gaan verzilten en zijn niet meer bruikbaar, hetgeen ook gevolgen zal hebben voor bovenstaande teelten.
- Dit gaat ongetwijfeld leiden tot een forse inkomensschade en een forse waardedaling van het onroerend goed. Het voortbestaan van de vele familiebedrijven komt hierdoor in gevaar, hetgeen naast financiële schade ook voor veel mentale schade zal veroorzaken.
- Onder de toplaag van de bodem (klei) ligt een veenlaag. Onttrekking van water in een gebied met veen in de ondergrond, zal tot verzakking van woningen en andere gebouwen leiden. In het gebied staan veel oudere woningen die geen zware fundering hebben, zo ook in de kern van Kruisland. ^{5.1.2.e} verwacht dan ook dat honderden particuliere woningbezitters zettingsschade gaan ondervinden.

Brabant Water stelt hoofdzakelijk dat er nauwelijks of geen omgevingseffecten zijn en wil dit middels de MER aantonen. ^{5.1.2.e} constateert echter dat Brabant Water voormelde punten niet serieus oppakt.

Waterberging

Polder Zegge is de meest lage polder in Kruisland. Een groot gedeelte van deze polder is in het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Steenberg en dan ook aangewezen als reserveringsgebied waterberging. Ook de locatie van het wingebied ligt hierin. Volgens ^{5.1.2.e} passen de functies van waterberging en drinkwatervoorziening niet op hetzelfde perceel of naast elkaar. Immers drinkwaterwinning in een gebied dat voor waterberging is bestempeld, is zeer risicovol. Pompputten, installaties en gebouwen zouden bij hevige regenval (zoals bijvoorbeeld recentelijk eind mei 2024) onder water lopen. De veiligheid van het gebied en haar bewoners komt hiermee in het gedrang.

Alternatieven

^{5.1.2.e} heeft gewezen op diverse alternatieven voor drinkwater:

- Er stroomt jaarlijks minimaal 20 miljoen m³ kwelwater van de Brabantse Wal direct de Schelde in. Als dit water zou worden gebruikt voor drinkwater, dan ontstaat er voor niemand schade en blijft het kostbare grondwater intact. Diverse natuurverenigingen onderschrijven dit standpunt en hebben dit op diverse klankbordbijeenkomsten kenbaar gemaakt.
- Momenteel gaat er veel drinkwater van West-Brabant naar Zeeland en naar Zuid-Holland. Zo gaat bijvoorbeeld al het opgepompte drinkwater in Schijf naar Zeeland en is al het drinkwater in de spaarbekkens bij de Biesbosch (waarvan Brabant Water mede-eigenaar is) voor Evides. Wij hebben geadviseerd om een nieuwe waterrotonde te maken en tot een betere verdeling van drinkwater te komen.

- Het gebruik van oppervlaktewater. Andere drinkwaterbedrijven doen dit ook, Evides zelfs voor 80%!
- Cosun (suikerfabriek) heeft een grote waterzuiveringsinstallatie die enkel tijdens de bietencampagne wordt ingezet. Deze zou in de resterende tijd het oppervlaktewater kunnen zuiveren en ter beschikking kunnen stellen aan Brabant Water.
- Het voeren van een sterke campagne voor zuinig waterverbruik en eventueel de prijs verhogen om dit te bereiken. Overigens is het jaarlijkse waterverbruik dalende, hetgeen niet strookt met de bewering van Brabant Water dat er in de toekomst een tekort zou dreigen.

Uit de reacties van Brabant Water en Provincie blijkt echter dat ze deze alternatieven links laten liggen en wij worden op dit punt niet serieus genomen.

Procedure

5.1.2.e laat zich juridisch vertegenwoordigen door een jurist van Achmea Rechtsbijstand. Via Achmea zal ook een deskundige worden aangesteld om de MER, vergunningen en andere documenten te toetsen. Het bestuur van 5.1.2.e is met diverse stakeholders in gesprek. Ook met Brabant Water, alleen die gesprekken lopen steeds moeizamer en Brabant Water overlegt in weerwil van gedane toezeggingen niet de gevraagde informatie.

Conclusie

Brabant Water moet zoveel mogelijk andere bronnen dan grondwater gebruiken en afzien van de aanleg van het drinkwatergebied te Kruisland. De schade die deze drinkwaterwinning met zich meebrengt, is niet te overzien. Er zijn voldoende goede alternatieven.

5.1.2.e vraagt u dan ook uitdrukkelijk om niet aan dit plan van Brabant Water mee te werken. Uiteraard is 5.1.2.e tot nadere toelichting bereid.

Kruisland, 19 december 2024

5.1.2.e